

Mnenje Odbora regij o financiranju rasti MSP

(2007/C 146/11)

ODBOR REGIJ

- izrecno priporoča stalno uporabo ocen učinka vsake nove zakonodaje EU in vseh politik, ki bi lahko imele neposreden učinek na razvoj MSP;
- priporoča ukrepe, s katerimi se MSP zagotovi enostaven dostop do finančnih institutov in organizacij, odgovornih za zagotavljanje sredstev za CIP in JEREMIE. Nadalje OR priporoča, naj skupina EIB pri seznanjanju s svojo vlogo, dodano vrednostjo in metodami za oceno novih instrumentov CIP in JEREMIE deluje na bolj proaktiven način;
- izrecno priporoča, naj Evropska komisija v nadaljnje razprave na evropski ravni vključi primere najboljše regionalne prakse. Regije lahko spodbudijo potencialni zasebni kapital z ustanovitvijo in financiranjem mrež „neformalnega kapitala“, ki omogočajo stike zasebnih vlagateljev s podjetji v začetni stopnji in stopnji zagona;
- izrecno priporoča, da finančne ukrepe spremljajo dopolnilni instrumenti. Regije so pomembne tudi zato, ker zagotavljajo infrastrukturo, potrebno za podporo MSP, kot je razvoj industrijskih grozdov in poklicno izobraževanje. Poleg tega imajo dragocene izkušnje z ustanovnimi centri (ki jih financira Evropski socialni sklad), ki ponujajo skupne infrastrukturne in kadrovske zmogljivosti, kar podpira inovacije, usposabljanje in programe pripravljenosti za naložbe (*investment readiness programmes*). V izobraževalne programe je treba nujno vključiti tudi podjetništvo. Takšni ukrepi so dopolnilne narave in novoustanovljenim podjetjem dajejo boljše možnosti za uspeh.

Referenčni dokument

Sporočilo Evropske komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu socialno-ekonomskemu odboru in Odboru regij o izvajanju lizbonskega programa Skupnosti: financiranje rasti MSP – dodajanje evropski vrednosti

COM(2006) 349 konč.

ODBOR REGIJ JE –

ob upoštevanju sporočila Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom *Izvajanje lizbonskega programa skupnosti: financiranje rasti MSP – dodajanje evropski vrednosti* (COM(2006) 349 konč.);

ob upoštevanju sklepa Evropske komisije z dne 29. junija 2006, da se v skladu s členom 265(1) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti o tej temi posvetuje z Odborom regij;

ob upoštevanju sklepa predsedstva OR z dne 25. aprila 2006, da komisijo za ekonomsko in socialno politiko zadolži za pripravo mnenja o tej temi;

ob upoštevanju osnutka mnenja CdR 338/2006 rev. 1, ki ga je komisija za ekonomsko in socialno politiko sprejela 15. decembra 2006 (poročevalec: **Harry Dijkma** (NL/ALDE), član izvršnega sveta pokrajine Flevoland),

ob upoštevanju naslednjega:

V Evropi je 23 milijonov MSP, ki ustvarijo 67 % BDP Evropske unije in zagotavljajo 75 milijonov delovnih mest, v nekaterih sektorjih celo do 80 % vseh delovnih mest, pri tem pa je 99 % podjetij klasificiranih kot mikropodjetja (zaposlujejo od 1 do 9 oseb) –

na 68. plenarnem zasedanju 13. in 14. februarja 2007 (seja z dne 13. februarja) sprejel naslednje mnenje:

1. Stališča Odbora regij

Podpiranje lizbonskega procesa

Odbor regij

1.1 **pozdravlja** sporočilo Evropske komisije o *financiranju rasti MSP*, ki jasno analizira probleme in instrumente institucij Skupnosti in držav članic;

1.2 **podpira** sklepe spomladanskega Evropskega sveta, v katerih je poudarjeno, da sta za rast malih in srednje velikih podjetij bistvenega pomena integrirani finančni trg in ustrezen dostop do kapitala. Na podlagi reform na nacionalni in evropski ravni daje lizbonski proces okvir za izboljšanje dostopa do finančnih sredstev. Vključevanje lokalnih in regionalnih oblasti je odločilni dejavnik za uspeh lizbonskih reform. Za podporo resničnega partnerstva med različnimi ravni javne uprave je Odbor regij izvedel vseevropsko raziskavo o vključenosti lokalnih in regionalnih oblasti v razvoj nacionalnih programov reform. Pripravil je analizo lokalne in regionalne razsežnosti v NPR in ustanovil platformo za spremljanje lizbonskega procesa.

Boljše okolje za naložbe tveganega kapitala

Odbor regij

1.3 **priznava**, da je – kljub precejšnjemu napredku v zadnjih letih – treba narediti več in razviti več instrumentov, če želi Evropa izpolniti cilje lizbonske agende. Evropski trgi tveganega

kapitala še vedno ne delujejo tako, kot bi lahko. To je odraz neuspešnega delovanja trga v zgodnjih fazah lastniškega financiranja (t. i. *(pre-)seed and early-stage equity finance*), ki je nastalo zaradi težav v zvezi s ponudbo tveganega kapitala in povpraševanjem po njem. Možne inovacije tako niso popolnoma izkoriščene, to pa vodi k nižji gospodarski rasti in nižji ravni zaposlenosti. Izredno malo evropskim podjetjem v začetni fazi, ki uporabljajo inovativne tehnologije, je uspelo prevzeti vodilni položaj v svojem sektorju gledano s svetovnega vidika;

1.4 **pozdravlja** namen institucij Skupnosti in držav članic, da do leta 2013 ustvarijo okoliščine, ki bodo omogočale trajno trikratno povečanje naložb skladov tveganega kapitala v podjetjih v začetni fazi in v novoustanovljenih podjetjih;

1.5 **priznava**, da se sistemi financiranja in bančništvo v Evropi v posameznih državah članicah še vedno bistveno razlikujejo in da jih je treba dodatno poenotiti, da bi MSP omogočili enake pogoje za izkoriščanje potenciala notranjega trga in s tem pospeševanje rasti in zaposlovanja;

1.6 **se strinja** s Komisijo, da je strategija izstopa izredno pomembna za uspešnost katere koli naložbe tveganega kapitala. Enako kot Komisija meni, da veliko evropskih trgov vrednostnih papirjev podjetjem, ki so v fazi rasti, ponuja dobre možnosti za zbiranje kapitala; zato Odbor pozdravlja ukrepe za lažji dostop do financiranja preko rastočih trgov vrednostnih papirjev v vsej EU;

1.7 **priznava**, da sedanja vrzel pri financiranju v začetni fazi ovira rast in inovacije v EU. OR se strinja s Komisijo, da sta za uspešne naložbe potrebna nadaljnja specializacija skladov in razvoj specifičnega strokovnega znanja;

1.8 **se strinja** s Komisijo, da morajo imeti poklicni upravitelji tveganega kapitala možnost povečati kapital in vlagati preko meja na enotnem trgu, ne da bi se ob tem soočali z neugodnimi davčnimi posledicami ali obsežnimi birokratskimi zahtevami. Odbor poziva države članice, da sprejmejo ustrezne ukrepe za zagotovitev, da bodo čezmejne naložbe potekale v razmerah pošteno konkurence in pod enakimi pogoji za vse, ter da bosta obe strani zmanjšali davčne obremenitve in zahteve v zvezi z dokumentacijo;

1.9 **pozdravlja** nov predlog evropskega patenta, ki bi znižal stroške za MSP. Visoki stroški sedanjega ovirajo hitro gospodarsko izkoriščanje inovacij.

Več finančnih posojil za MSP

Odbor regij

1.10 **priznava**, da so bančna posojila še naprej glavni vir financiranja malih in srednje velikih podjetij. Odbor obžaluje, da bo sporazum Basel II povečal ponderiranje bolj tveganih komercialnih kreditov za 50 %, kar bo skoraj gotovo povišalo stroške posojil za novoustanovljena in inovativna podjetja;

1.11 **obžaluje**, da je umik večjih bank iz lokalnih trgov na podeželskih in redko poseljenih ali gospodarsko šibkih območjih glavni problem pri dostopu MSP do kapitala. To je privedlo do večje odvisnosti od lokalnih bank, ki so se specializirale za posojila MSP. Sprememba zakonodaje na tem področju bi lahko pomembno vplivala na razpoložljivost sredstev za MSP;

1.12 **priznava**, da so za Evropo značilne številne kulturne posebnosti, ki predstavljajo tudi potencial rasti. Mala in srednje velika podjetja bi bilo treba spodbujati k večji pripravljenosti za tveganje in izboljšanju podjetniške kulture. Tako bi se lahko uprli dejavnikom, ki zavirajo rast.

Prispevek EU k financiranju MSP

Odbor regij

1.13 **priznava** potrebo po konkretnih in individualnih rešitvah za ciljne skupine, da bi jim omogočili dostop do tveganega kapitala. Možnosti regionalnih oblasti za zagotavljanje sredstev za sklade tveganega kapitala so omejene, zato Odbor pozdravlja možnost, da bi sredstva za regionalne sklade tveganega kapitala dobili iz ESRR. Zagotavljanje javnega financiranja po ugodnih pogojih spremeni razmerje med tveganjem in donosom za zasebne vlagatelje, kar tudi poveča njihovo pripravljenost, da vstopijo na trg tveganega kapitala;

1.14 **pozdravlja** evropske instrumente 7. okvirnega programa za raziskave in razvoj, Okvirnega programa za konkurenčnost in inovativnost ter pobude JEREMIE;

1.15 **pozdravlja** možnost, ki jo ponuja uredba o Evropskem skladu za regionalni razvoj in v skladu s katero lahko EU na podlagi sofinanciranja oblikuje „sistem kuponov znanja“ (*knowledge voucher system*), ki bi inovacijam olajšal dostop na trg;

1.16 **priznava**, da struktura Evropske investicijske banke (EIB) in Evropskega investicijskega sklada (EIF) ne omogoča vzdrževanja neposrednih stikov z MSP, temveč – poleg instrumenta JEREMIE in Okvirnega programa za konkurenčnost in inovativnost (CIP – *Competitiveness and Innovation Framework Programme*) – zagotavljanje tehnične podpore in sredstev z vključevanjem finančnih institutov in organizacij v državah članicah in njihovih regijah;

1.17 **ugotavlja**, da so instrumenti EU večinoma namenjeni novoustanovljenim podjetjem in najboljšim hitro rastočim podjetjem (*high flyers*), kljub dejstvu, da 75 % MSP ne sodi v nobeno od obeh skupin.

2. Priporočila Odbora regij

Podpiranje lizbonskega procesa

Odbor regij

2.1 **priporoča**, naj Komisija podpre najrazličnejše rešitve za izboljšanje dostopa MSP do kapitala, da bi jim tako lahko ponudili individualno financiranje, ki bi bilo v skladu s potrebami posameznih MSP. Različnost evropskih MSP je ena glavnih prednosti evropskega gospodarstva;

2.2 zato **izrecno priporoča** stalno uporabo ocen učinka vsake nove zakonodaje EU in vseh politik, ki bi lahko imele neposreden učinek na razvoj MSP.

Boljše okolje za naložbe tveganega kapitala

Odbor regij

2.3 **priporoča**, naj Komisija in države članice bolj uporabljajo strukture za naložbe tveganega kapitala in modele za delitev tveganja, da bi zasebne vlagatelje spodbudili k uporabi instrumentov tveganega kapitala za MSP;

2.4 **priporoča** politike za obravnavanje sprememb v poslovni kulturi in spodbujanje pripravljenosti na tveganje, kar bo prispevalo k uresničevanju lizbonske strategije. OR **priporoča** tudi, da se Komisija in države članice v okviru svojih politik še naprej bojujejo proti „zaznamovanosti zaradi neuspeha“, s katero se soočajo zlasti podjetja v stečaju, ki ni posledica goljufij.

Več finančnih posojil za MSP

Odbor regij

2.5 **meni**, da sedanja raznolikost kreditnih institucij na trgih majhnih bančnih poslov (*retail banking*) odraža dejstvo, da fizične osebe, MSP, gospodarske družbe in lokalne oblasti povprašujejo po zelo različnih finančnih produktih in storitvah. Za zagotovitev stalne ponudbe za to povpraševanje Odbor priporoča, naj zakonodajna Skupnost ne daje prednosti nobenemu posebnemu bančnemu modelu ali skupini strank;

2.6 **priporočaja**, naj se izkušnje lokalnih in regionalnih oblasti upoštevajo pri izmenjavi znanja in najboljših praks na tematskih delovnih konferencah in okroglih mizah, ki jih organizira Komisija. Izmenjava znanja med ključnimi akterji v državah članicah je bistvenega pomena za stalno spremljanje stanja v relativno majhnem okviru ponudbe tveganega kapitala;

2.7 **predvideva**, da bo zaradi staranja prebivalstva veliko podjetij v postopku prodaje in je zato treba posvetiti pozornost financiranju prevzemov podjetij (notranjih in zunanjih odkupov – *buy-out and buy-in*).

Prispevek EU k financiranju MSP

Odbor regij

2.8 **priporočaja** ukrepe za izboljšanje dostopa MSP – zlasti mikropodjetij – do programov sodelovanja v okviru 7. okvirnega programa;

2.9 **priporočaja** ukrepe, s katerimi se MSP zagotovi enostaven dostop do finančnih institutov in organizacij, odgovornih za zagotavljanje sredstev za CIP in JEREMIE. Nadalje OR **priporočaja**, naj struktura EIB pri seznanjanju s svojo vlogo, dodano vrednostjo in metodami za ocene novih instrumentov CIP in JEREMIE deluje na bolj proaktiven način;

2.10 **priporočaja** stalno spremljanje posebnih možnosti in izzivov na evropskem finančnem trgu, kot so na primer posledice demografskih sprememb;

2.11 **priporočaja** pomembnejšo vlogo Evropskega investicijskega sklada pri podpori regionalnih skladov tveganega kapitala. Zato bi bilo treba razmisliti o tem, da bi regionalne sklade, manjše od vrednosti 35 milijonov EUR, podprli z znanjem in izkušnjami, zbranimi v okviru EIS;

2.12 **priporočaja** združitev sedanjih informacijskih služb za MSP na evropski, nacionalni in regionalni ravni, da bi tako zagotovili pregledne in lahko dostopne informacije po načelu „vse na enem mestu“. Spodbujati bi bilo treba uporabo obstoječih regionalnih institucij in storitev vlad, ki so na voljo na spletu (e-uprava).

V Bruslju, 13. februarja 2007.

Boljše upravljanje

Odbor regij

2.13 **izrecno priporočaja**, naj Evropska komisija v nadaljnje razprave na evropski ravni vključi primere najboljše regionalne prakse. Regije lahko spodbudijo potencialni zasebni kapital z ustanavljanjem in financiranjem mrež „neformalnega kapitala“, ki omogočajo stike zasebnih vlagateljev s podjetji v začetni stopnji in stopnji zagona;

2.14 **izrecno priporočaja**, naj finančne ukrepe spremljajo dopolnilni instrumenti. Regije so pomembne tudi zato, ker zagotavljajo infrastrukturo, potrebno za podporo MSP, kot je razvoj industrijskih grozdov in poklicno izobraževanje. Poleg tega imajo dragocene izkušnje z ustanovnimi centri (ki jih financira Evropski socialni sklad), ki ponujajo skupne infrastrukturne in kadrovske zmogljivosti, kar podpira inovacije, usposabljanje in programe pripravljenosti za naložbe (*investment readiness programmes*). V izobraževalne programe je treba nujno vključiti tudi podjetništvo. Takšni ukrepi so dopolnilne narave in podjetjem v ustanavljanju dajejo boljše možnosti za uspeh;

2.15 **priporočaja**, naj si države članice in EU še bolj prizadevajo za dokončno oblikovanje notranjega trga in izvajajo ustrezne zakonodajne predpise s tega področja ter odpravijo vse neupravičene administrativne ovire za čezmejno sodelovanje, vključno z ovirami in težavami na področju davkov in izvoznih kreditov. S tem bodo izboljšale konkurenčnost in odprtost evropskega trga v svetovnem gospodarstvu;

2.16 **priporočaja** spodbujanje vključevanja poslovnih angelov (t. i. *business angels*) v regionalni gospodarski razvoj v celotni Evropi in obratno. Znano je, da poslovni angeli raje poslujejo v lastnih regijah, tj. v krogu 100 do 150 kilometrov od svojega prebivališča. Mreže poslovnih angelov morajo biti bolj vidne;

2.17 **priporočaja** uporabo instrumentov obnovljivih regionalnih skladov, kjer se javna udeležba usmerja preko sklada ali sklada podobne strukture, kar naložbeni zmogljivosti zasebnega sektorja podela učinek finančnega vzvoda. Nova pravila za državno pomoč bi morala regijam omogočiti, da nadaljujejo delo s tem trajnostnim instrumentom;

2.18 **priporočaja**, naj instrumenti EU za tvegani kapital podpirajo regionalne in nacionalne instrumente. Dodatno sofinanciranje prispeva k temu, da sklad poveča obseg in doseže kritično maso. Takšna razpršitev portfelja lahko poveča možnosti za uspeh sklada in omogoči čezmejne investicije, ki vodijo k uskladitvi shem in manjši razdrobljenosti trga v EU.

Predsednik
Odbora regij
Michel DELEBARRE